

2. Овој Договор останува на сила за период од десет години, и ќе продолжи да важи потоа за сличен период или периоди, освен ако не е прекинат во согласност со став 3 од овој Член.

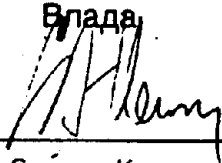
3. Секоја од Договорните страни може, со поднесување на едногодишно писмено известување до другата Договорна страна, да го прекине овој Договор на крајот на почетниот десетгодишен период или било кое време потоа.

4. Што се однесува до инвестиции извршени пред престанокот на овој Договор, одредбите од истиот ќе продолжат да важат за период од десет години од датата на престанокот.

Како сведоци на горенаведеното, долунаведените потписници ја потпишаа оваа Спогодба.

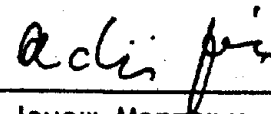
Подготвено во дупликат во Скопје, на 13 април 2001 на македонски, унгарски и англиски јазик, при што сите текстови се подеднакво автентични.

За Македонската
Влада

д-р Срѓан Керим

За Унгарската
Влада

Јанош Мартоњи

MEGÁLLAPODÁS

A MAGYAR KORMÁNY ÉS A MACEDÓN KORMÁNY KÖZÖTT A BERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSÉRŐL ÉS KÖLCSÖNÖS VÉDELMEÉRŐL

A Magyar Kormány és a Macedón Kormány (a továbbiakban "Szerződő Felek"),

attól az óhajtól vezetve, hogy a gazdasági együttműködést mindkét ország javára erősítsék,

felismerve, hogy ezen beruházásoknak nemzetközi megállapodás alapján történő elősegítése és védelme hozzájárul az üzleti kezdeményezések ösztönzéséhez és fokozza mindkét Szerződő Fél gazdasági fellendülését,

megállapodtak a következőkben:

1. Cikk

Meghatározások

A Megállapodás alkalmazásában:

1. A "beruházás" kifejezés magában foglal mindenfajta olyan vagyoni értéket, melyet az egyik Szerződő Fél valamely beruházója gazdasági tevékenységgel összefüggően fektetett be a másik Szerződő Fél területén ez utóbbi törvényeivel és jogszabályaival összhangban, és különösen - de nem kizárólag - a következőket jelenti:

/a/ az ingatlan és ingatlan tulajdont, valamint minden egyéb dologi jogot, mint például a jelzálogot, a zálogjogot és hasonló jogokat;

/b/ a részvényeket, üzletrészeket és vállalati kötvényeket, illetve a társasági érdekeltség egyéb formáit;

/c/ olyan pénzköveteléseket vagy gazdasági értékkel bíró teljesítés nyújtására vonatkozó követeléseket, amelyek beruházáshoz kapcsolódnak;

/d/ a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, ideértve a beruházáshoz kapcsolódó szerzői jogokat, védjegyeket, szabadalmakat, ipari mintákat, technológiákat, kereskedelmi titkokat, kereskedelmi neveket éppúgy, mint a know-how-t és a goodwill-t;

/e/ minden jogszabály vagy szerződés által biztosított jogot és jogszabályon alapuló mindenfajta engedélyt és jóváhagyást, beleértve a természeti erőforrások kutatására, kitermelésére, művelésére vagy kiaknázására vonatkozó koncessziókat.

A vagyoni érték beruházási formájának későbbi megváltozása nem érinti annak beruházás jellegét, feltételezve, hogy ez a változás annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és egyéb jogszabályaival összhangban áll, amelynek területén a beruházást eszközölték.

2. A "beruházó" kifejezés minden olyan természetes vagy jogi személyt jelent, aki a másik Szerződő Fél területén beruházást eszközöl:

/a/ A "természetes személy" kifejezés azt a természetes személyt jelenti, aki bármelyik Szerződő Fél állampolgára annak jogszabályai értelmében;

/b/ A "jogi személy" kifejezés jelenti

(i) Magyarország tekintetében mindazon jogalanyokat, amelyek annak jogszabályaival összhangban kerültek bejegyzésre, illetve jogi személyként jöttek létre, és amelyeknek a székhelye Magyarország területén van. Ez a kifejezés magába foglalja mindazokat a személyi egyesüléseket, melyek nem rendelkeznek

jogi személyiséggel, de az adott szerződő Fél jogszabályai szerint társaságnak tekintendők.

(ii) Macedónia tekintetében mindazon jogi személyeket, melyek annak jogszabályaival összhangban jöttek létre, illetve kerültek bejegyzésre és amelyeknek a székhelyük Macedónia területén van.

3. A "hozam" kifejezés a beruházásból származó eredményt jelenti és magában foglalja - különösen, de nem kizárólagosan - a nyereséget, kamatot, tőkenyereséget, osztalékot, jogdíjakat vagy egyéb díjakat.

4. A "terület" kifejezés jelenti :

/a/ Magyarország tekintetében, földrajzi értelemben használva, Magyarország területét;

/b/ Macedónia tekintetében annak területét, beleértve a földet, a vizet és a légteret amely fölött az érintett ország a nemzetközi joggal összhangban felségjogokat vagy fennhatóságot gyakorol.

5. A "szabadon átváltható pénznem" kifejezés azt az átváltható pénznemet jelenti, amelyet széles körben használnak fizetésre nemzetközi üzleti tranzakciók esetében és széles körben forgalmaznak a vezető nemzetközi devizapiacokon.

2. Cikk

A beruházások elősegítése és védelme

1. Mindkét Szerződő Fél ösztönzi a másik Szerződő Fél beruházóit, hogy területén beruházásokat eszközöljenek, és jogszabályaival összhangban lehetővé teszi az ilyen beruházások létrehozását.

2. Bármelyik Szerződő Fél beruházói által eszközölt beruházások és azok hozamai a másik Szerződő Fél területén igazságos, méltányos és megkülönböztetés-mentes bánásmódban részesülnek, továbbá teljes körű védelmet és biztonságot élveznek.

3. Cikk

Nemzeti és legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásait és hozamait olyan bánásmódban részesíti, amely nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói beruházásainak és hozamainak, illetve bármely harmadik állam beruházói beruházásainak és hozamainak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

2. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóit olyan bánásmódban részesíti a beruházásaik irányítása, fenntartása, használata, élvezete vagy a velük való rendelkezés tekintetében, amely igazságos és méltányos és nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói vagy bármelyik harmadik állam beruházói számára biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

3. E Cikk 1. és 2. bekezdésének rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy az egyik Szerződő Felet arra kötelezik, hogy kiterjessze a másik Szerződő Fél beruházóira bármilyen olyan bánásmódnak, preferenciának vagy kiváltságnak az előnyeit, amelyet az előbbi Szerződő Fél a következők alapján nyújthat:

/a/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely vámuniónak, szabadkereskedelmi övezetnek, vagy pénzügyi unióknak, vagy részese vagy részesévé válik az ilyen uniók, intézmények létrehozásához vezető hasonló nemzetközi megállapodásnak, vagy a regionális együttműködés más formáinak;

/b/ bármely nemzetközi megállapodás vagy megegyezés, amely egészben vagy nagyrészt az adózással kapcsolatos;

/c/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely sokoldalú nemzetközi beruházásvédelmi megállapodásnak.

4. Cikk

Kártalanítás veszteségekért

Ha bármelyik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásai háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás, vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Állam területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél a helyreállítás, kártalanítás, kárpótlás vagy egyéb rendezés tekintetében olyan bánásmódban részesíti azokat, amely nem kedvezőtlenebb annál, mint az utóbbi Állam által a saját beruházóinak vagy bármelyik harmadik állam beruházóinak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

5. Cikk

Kisajátítás

1. Egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait sem államosíthatják, sajátíthatják ki vagy vehetik olyan intézkedések alá a másik Szerződő Fél területén, melyek hatása megegyezik az államosítással vagy kisajátítással (a továbbiakban "kisajátítás"), kivéve a közérdeket. A kisajátítást hátrányos megkülönböztetésektől mentesen, megfelelő törvényes eljárás keretében kell végrehajtani és egyidejűleg rendelkezni kell az azonnali, megfelelő és tényleges kártalanítás megfizetéséről. A kártalanításnak egyenértékűnek kell lennie a beruházásnak a kisajátítást, illetve a közelgő kisajátítás közismertté válását közvetlenül megelőző időpontban érvényes piaci értékével. A kártalanításnak tartalmaznia kell a kisajátítás napjától a fizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan az érvényben lévő éves LIBOR alapján számított kamatokat. A kártalanításnak és a kamatoknak, bármikor merüljenek fel, késedelem nélkül teljesítendőnek, ténylegesen hozzáférhetőnek és szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

2. Az érintett beruházónak joga van a kisajátító Szerződő Fél bírói vagy egyéb független hatósága által az ügyét, és beruházásának az e Cikkben rögzített elvekkel összhangban történő értékelését felülvizsgáltatni.

6. Cikk

Átutalások

1. A Szerződő Felek lehetővé teszik a másik Szerződő Fél beruházói beruházásaival és hozamaival kapcsolatos kifizetések szabad átutalhatóságát. Az átutalásoknak szabadon átváltható pénznemben kell történniük, bármely korlátozás és indokolatlan késedelem nélkül. Az ilyen átutalások különösen - de nem kizárólag - a következőket foglalják magukban:

/a/ a tőkét és a beruházás fenntartására vagy növelésére fordított pótlólagos összegeket;

/b/ a nyereséget, kamatot, osztalékot és az egyéb folyó bevételt;

/c/ a hitelek visszafizetésére szolgáló összegeket;

/d/ a jogdíjakat és egyéb díjakat;

/e/ a beruházás eladásából vagy felszámolásából befolyó összegeket;

/f/ természetes személyeknek azt a keresetét, amely azon Szerződő Fél törvényeinek és jogszabályainak hatálya alá tartozik, ahol a beruházást létrehozták;

/g/ a Megállapodás 4. és 5. Cikkeinek megfelelően kifizetett kártérítést.

2. A jelen Megállapodás tekintetében árfolyamoknak - eltérő megegyezés hiányában - az átutalás időpontjában érvényes hivatalos árfolyamok tekintendők.

7. Cikk

Jogátruházás

1. Amennyiben az egyik Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a másik Szerződő Fél területén megvalósult beruházására vonatkozóan nyújtott garancia vagy biztosítás alapján saját beruházóinak kifizetést teljesít, az utóbbi Szerződő Fél elismeri:

/a/ a beruházó bármilyen jogának vagy követelésének átszállását az előbbi Szerződő Félre vagy annak kijelölt ügynökségére az annak országában érvényes valamely jogszabály vagy jogügylet útján, valamint,

/b/ hogy az előbbi Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a jogutódlás címén jogosult a beruházó jogainak gyakorlására és követeléseinek érvényesítésére, és átvállalja a beruházással kapcsolatos kötelezettségeket.

2. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

8. Cikk

Az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél beruházója közötti beruházási jogviták rendezése

1. Az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti, az utóbbi Szerződő Fél területén lévő beruházással kapcsolatos jogvitákat a vitában álló feleknek tárgyalások útján kell egymás közt rendezniük.

2. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita hat hónapon belül nem rendezhető ily módon, az érintett beruházónak jogában áll az ügyet beterjeszteni:

/a/ annak a Szerződő Félnek az illetékes bíróságához, amelyben a beruházás megvalósult; vagy

/b/ a Washington D.C.-ben 1965. március 18-án aláírásra megnyílt, az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási vitákról szóló Egyezmény vonatkozó rendelkezései szerint a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), amennyiben mindkét Állam részesévé vált az Egyezménynek; vagy

/c/ olyan választott bíróhoz illetve olyan nemzetközi ad hoc választott bírósághoz, amely az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) Választott Bírósági Szabályai szerint jött létre. A vitában álló felek írásban megegyezhetnek ezen Szabályok módosításában. A bírósági döntés végleges és kötelező a vitában résztvevő mindkét fél számára.

3. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója a vitát előterjesztette annak a Szerződő Félnek a bíróságához, ahol a beruházást létesítették, vagy nemzetközi választott bírósághoz, úgy ez a választás végleges.

4. A bíróság döntése a következőkön alapszik:

- jelen Megállapodás rendelkezései;
- annak a Szerződő Félnek a nemzeti jogszabályai, ahol a beruházást létrehozták, beleértve azokat a szabályokat is, amelyek a törvényi ellentmondásokra vonatkoznak;
- a nemzetközi jog szabályai és egyetemesen elfogadott elvei.

9. Cikk

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezése

1. A Szerződő Felek között jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan felmerült jogvitákat lehetőség szerint konzultációk, illetve tárgyalások útján kell rendezni.

2. Ha a vita ily módon hat hónapon belül nem rendezhető, azt bármelyik Állam kérésére a jelen Cikk rendelkezései szerinti választott bíróság elé kell terjeszteni.

3. A választott bíróságot minden egyes esetben a következő módon kell megalakítani. A választott bírósági eljárás iránti kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül mindkét Szerződő Fél kijelöli a bíróság egy-egy tagját. Ezen két tagnak azután egy harmadik állam állampolgárát kell kiválasztania, akit a két Szerződő Fél jóváhagyása után a bíróság elnökévé (a továbbiakban "elnök") kell kijelölni. A bíróság elnökét a két másik tag kijelölésének időpontjától számított két hónapon belül ki kell jelölni.

4. Amennyiben a jelen Cikk 3. bekezdésében meghatározott határidőkön belül a szükséges kijelölések nem történtek meg, úgy a Nemzetközi Bíróság elnökét lehet felkérni a kijelölések megtételére. Ha a Nemzetközi Bíróság elnöke valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy valamilyen más ok akadályozza az említett tisztség ellátásában, az alelnököt kell felkérni a szükséges kijelölések megtételére. Ha az alelnök valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy ő is akadályoztatva van az említett tisztség ellátásában, a Nemzetközi Bíróságnak azt a rangidős tagját kell felkérni a kijelölések megtételére, aki egyik Szerződő Félnek sem állampolgára.

5. A választott bíróság döntését egyszerű szavazattöbbséggel hozza. Ez a döntés kötelező érvényű mindkét Szerződő Fél számára. Mindkét Szerződő Fél maga viseli az általa választott bírónak, valamint a bírósági eljárásban való képviselésének a költségeit; az elnök költségeit és a fennmaradó költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik. A bíróság eljárási szabályait maga határozza meg. Mindazonáltal a választott bíróság határozhat úgy, hogy a Szerződő Felek egyike nagyobb mértékben viselje a költségeket és ez a döntés kötelező mindkét Szerződő Fél számára.

10. Cikk

Egyéb szabályok és különleges kötelezettségek alkalmazása

1. Amennyiben valamely ügyre egyaránt vonatkoznak a jelen Megállapodás és valamely olyan más nemzetközi egyezmény rendelkezései, melynek mindkét Szerződő Fél részese, úgy ezen Megállapodás rendelkezései nem akadályozhatják meg sem a Szerződő Feleket, sem a másik Szerződő Fél területén beruházással bíró beruházóikat abban, hogy az ügyekre nézve kedvezőbb szabályozás előnyeit élvezzék.

2. Amennyiben az egyik Szerződő Fél jogszabályai, vagy más - annak jogszabályaival összhangban kötött - szerződéseinek különleges rendelkezései a másik Szerződő Fél beruházói számára kedvezőbb bánásmódot biztosítanak, mint a jelen Megállapodás, úgy a kedvezőbbet kell alkalmazni.

11. Cikk

A Megállapodás alkalmazhatósága

A Megállapodást az egyik Szerződő Fél területén, annak jogszabályaival összhangban a másik Szerződő Fél beruházói által a Megállapodás hatálybalépése előtt vagy azt követően megvalósított beruházásokra kell alkalmazni, de nem alkalmazható olyan beruházással kapcsolatos jogvitára, amely a hatálybalépése előtt merült fel, vagy olyan követelésre, amelyet a hatálybalépés előtt rendeztek.

12. Cikk

Hatálybalépés, időbeli hatály és felmondás

1. A Szerződő Felek tájékoztatják egymást arról, hogy a jelen Megállapodás hatályba lépéséhez szükséges alkotmányos követelményeiknek eleget tettek. A jelen Megállapodás a második értesítés napján lép hatályba.

2. A jelen Megállapodás tíz évig marad hatályban, és azután továbbra is hatályban marad hasonló időszakra, vagy időszakokra, hacsak ezen Cikk 3. bekezdésének megfelelően fel nem mondják.

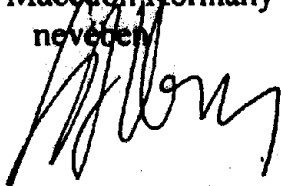
3. Bármelyik Szerződő Fél felmondhatja ezen Megállapodást egy évvel előre írásban értesítve a másik Szerződő Felet, a kezdeti tíz éves időszak végén vagy azt követően bármikor.

4. A jelen Megállapodás felmondása előtti időszakban megvalósított beruházások tekintetében a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

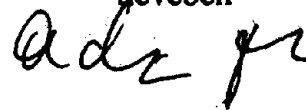
ENNEK HITELEÜL az arra kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak a Megállapodást aláírták.

Készült két eredeti példányban .....*Skopje*....., *15.04*..... hó *2001* napján magyar, macedón, és angol nyelven. Mindhárom szöveg egyaránt hiteles. Értelmezésbeli eltérések esetén az angol szöveg az irányadó.

A Macedón Kormány
nevében

A Magyar Kormány
nevében

AGREEMENT

BETWEEN

THE MACEDONIAN GOVERNMENT
AND
THE HUNGARIAN GOVERNMENT

FOR THE PROMOTION AND
RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Macedonian Government and the Hungarian Government (hereinafter referred to as "Contracting Parties"),

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States,

Recognising that the encouragement and protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of business initiative and will increase prosperity of both Contracting Parties;

Have agreed as follows: